

De bouwheer tegen wie een rechtstreekse vordering wordt ingesteld, kan aan de onderaannemer in de regel al de excepties tegenwerpen waarover hij beschikt op het ogenblik van het instellen van de rechtstreekse vordering. Tot deze excepties behoort ook het recht om een beroep te doen op schuldvergelijking met een schuldvordering, zoals te dezen de vordering tot schadevergoeding wegens wanprestatie, die gegrond is op de onderlinge afhankelijkheid van de wederzijdse verbintenissen van de partijen. Deze exceptie behoort tot het wezen van de wederkerige overeenkomst, zodat zij bestaat vóór de wanprestatie en vóór de uitoefening van de rechtstreekse vordering.

AR nr. C.14.0344.N

CVBA A.B. t/ CVBA met sociaal oogmerk De V.-H.E.

Volledige weergave: zie www.rw.be

Hof van Cassatie

2e Kamer – 19 november 2014

Voorzitter-rapporteur: de h. Close
Openbaar ministerie: de h. Leclercq
Advocaten: mrs. Simi en Decerf

Verschoning – Uitlokking – Gewelddaden – Zwaar moreel geweld – Opzettelijke daad van het slachtoffer

Doodslag en opzettelijke slagen en verwondingen zijn verschoonbaar indien zij onmiddellijk zijn uitgelokt door zware gewelddaden tegen personen, d.w.z. fysiek of moreel geweld dat uitgaat van degene die het slachtoffer is geworden van het verschoonbaar misdrijf en het gevolg is van zijn opzettelijk gedrag. Zo de wet de rechter verplicht om in een dergelijk geval de door hem opgelegde straf te verminderen, dan is dat omdat het slachtoffer gedeeltelijk aansprakelijk is voor het op hem gepleegde strafbaar feit, omdat het zijn agressie is die aan de reactie ten grondslag ligt. Het arrest dat oordeelt dat de verweerder zwaar moreel geweld heeft geleden dat niet voortvloeit uit een opzettelijke daad van het slachtoffer, maar uit een fout die bij gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg is begaan, verantwoordt zijn beslissing dat de opzettelijke slagen van de beklaagde verschoonbaar zijn, niet naar recht.

AR nr. P.14.1320.F

G.D. en procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Bergen t/ F.M.

Volledige weergave: zie www.rw.be

NOOT – Zie: J. De Herdt, *Fysiek interpersoonlijk geweld*, Antwerpen, Intersentia, 2014, p. 782-783, nr. 861. Zie ook: Cass. 22 juni 2011, RW 2012-13, 984, T.Strafr. 2012, 320, noot D. De Wolf; Cass. 21 november 2012, NC 2013, 318.

Hof van Cassatie

1e Kamer – 18 september 2014

Voorzitter: de h. Storck
Rapporteur: mevr. Delange
Openbaar ministerie: de h. Werquin
Advocaat: mr. Grégoire

Burenhinder – Bovenmatig karakter – Beoordeling door de rechter – Latere gebeurtenissen die wel of geen verband houden met het feit, het verzuim of de gedraging die de stoornis hebben veroorzaakt

De rechter die de schade veroorzaakt door burenhinder beoordeelt, mag geen rekening houden met latere gebeurtenissen die geen verband houden met het feit, het verzuim of de gedraging die de stoornis hebben veroorzaakt, noch met de schade zelf, die de toestand van de benadeelden zouden hebben verbeterd. Wanneer die gebeurtenissen daarentegen wel verband houden met dat feit, dat verzuim of die gedraging of met de schade zelf, moet de rechter ze in aanmerking nemen om de omvang van het nadeel te beoordelen.

AR nr. C.13.0144.F

J.D. t/ M.V., J.-F.L. en A.V.

Volledige weergave: zie www.rw.be

Hof van Cassatie

1e Kamer – 25 april 2013

Voorzitter: de h. Storck
Rapporteur: de h. Lemal
Openbaar ministerie: de h. Werquin
Advocaat: mr. Mahieu

Verzekering – Brandverzekering – Onverdeeld goed – In eigen naam gesloten door een mede-eigenaar – Voorwerp van de dekking

De brandverzekering die een mede-eigenaar van een onverdeeld goed in eigen naam heeft gesloten, dekt slechts zijn aandeel in eigendom en strekt niet ten voordele van de overige mede-eigenaars, tenzij uit de verzekering blijkt dat de verzekeringnemer voor hun rekening heeft gehandeld.

AR nr. C.12.0114.F

CVBA F.V.

I. Rechtspleging voor het Hof

Het cassatieberoep is gericht tegen een arrest van het Hof van Beroep te Bergen van 22 november 2011.

...

III. Beslissing van het Hof

Beoordeling

Middel

Enerzijds bepaalt art. 39, eerste lid Wet Landverzekeringsovereenkomst dat de prestatie die de verzekeraar verschuldigd is krachtens een verzekering tot vergoeding van schade, de door de verzekerde geleden schade niet te boven mag gaan.

Anderzijds wordt, krachtens art. 1, B, a) van dezelfde wet, onder verzekerde bij schadeverzekering verstaan de persoon die door de verzekering is gedekt tegen vermogensschade.

Luidens art. 1165 BW brengen overeenkomsten alleen gevolgen teweeg tussen de contracterende partijen; ze brengen aan derden geen nadeel toe en strekken hun slechts tot voordeel in het geval bepaald bij art. 1121.

Uit deze bepalingen volgt dat de brandverzekering die een mede-eigenaar van een onverdeeld goed in eigen naam heeft gesloten, in de regel slechts zijn aandeel in de eigendom dekt en niet strekt ten voordele van de overige mede-eigenaars, tenzij uit de verzekering blijkt dat de verzekeringnemer voor hun rekening heeft gehandeld.

Het arrest stelt vast dat niet wordt betwist dat «[de verweerder] (hierna «de verzekerde») [slechts tot] beloop van de onverdeelde helft eigenaar was van het geteisterde gebouw [...], alsook van de inboedel, waarbij de andere helft behoorde aan zijn uit de echt gescheiden echtgenote, die niet in de zaak betrokken is» en dat «niet [wordt] betwist dat [de verweerder] in onverdeeldheid is gebleven met zijn ex-echtgenote en dat de vereffenings- en verdelingsverrichtingen thans nog niet zijn beëindigd».

Het vermeldt dat de verzekeringsovereenkomst uitsluitend door verweerder werd gesloten op 21 oktober 2004, dus, volgens de vaststellingen van het beroepen vonnis die het arrest overneemt, na de overschrijving van de echtscheiding van de betrokkenen en dat de verzekeringsvragenlijst «geen melding maakt [...] van de onverdeeldheid van het pand tussen de verzekerde en zijn ex-echtgenote».

Het overweegt dat «de betrokkenen [...] dus, na de overschrijving van hun echtscheiding, onder toepassing van het gewone stelsel van mede-eigendom [vallen]» dat krachtens art. 577-2 BW, elke mede-eigenaar «daden van voorlopig beheer en daden tot behoud van het goed alleen kan verrichten» en dat «de omstandigheid dat [de verweerder] de verzekeringsovereenkomst «Brand Multirisk 2003 Woning» heeft gesloten, [...] voor hem een daad van voorlopig beheer van een onverdeeld goed [is]».

Uit deze vermeldingen volgt niet dat de verweerder gehandeld heeft voor rekening van zijn ex-echtgenote.

Het arrest dat de eiseres veroordeelt om aan de verweerder een vergoeding te betalen tot herstel van de gehele brandschade, breidt het voordeel van verzekeringsovereenkomst uit naar een derde bij die overeenkomst,

kent een vergoeding toe die hoger is dan de schade van de verweerder en schendt bijgevolg art. 1165 BW, art. 1, B, a) en art. 39 Wet Landverzekeringsovereenkomst.

In zoverre is het middel gegrond.

NOOT – Verzekering van goederen in mede-eigendom: wanneer zijn mede-eigenaars die de verzekeringsovereenkomst niet onderschreven hebben ook gedekt?

1. Verzekeringsovereenkomsten met betrekking tot onverdeelde goederen worden soms maar door één van de mede-eigenaars onderschreven. In dat geval is met andere woorden maar één van de mede-eigenaars verzekeringnemer. Indien het voorwerp van de verzekeringsovereenkomst het gehele goed beslaat en/of er een verzekeringspremie voor het gehele goed wordt betaald, gaan de andere mede-eigenaars er vaak vanuit dat hun aandeel in mede-eigendom ook gedekt is door de verzekeringsovereenkomst. In het licht van de uitspraak van het Hof van Cassatie in het geannoteerde arrest rijst de vraag of dit daadwerkelijk zo is.

2. De feiten van de zaak die aanleiding gaf tot het geannoteerde arrest zijn als volgt. Twee echtgenoten, gehuwd onder het wettelijk stelsel, waren allebei voor de helft mede-eigenaar van een onverdeeld goed. Ze besloten om te scheiden, waarna de vereffenings- en verdelingsprocedure werd gestart. Na de overschrijving van hun echtscheiding, maar nog tijdens de vereffenings- en verdelingsprocedure sloot de ex-echtgenoot een brandverzekering in eigen naam voor het onverdeelde goed. Het pand betrok hij inmiddels alleen. Het voorwerp van de verzekeringsovereenkomst betrof het gehele onverdeelde goed, maar er werd geen melding gemaakt van de onverdeeldheid tussen de ex-echtgenoten. Het onverdeelde goed brandde uit, waarna de ex-echtgenoot aangifte deed van het schadegeval en dekking van de brandverzekeraar vroeg voor de schade aan het gehele onverdeelde goed. De verzekeraar wilde echter enkel de schade aan het aandeel in eigendom van de ex-echtgenoot dekken, op grond van de argumentatie dat enkel dit aandeel in de verzekeringsprestatie was inbegrepen en dat de verzekerde geen vergoeding kan krijgen die hoger was dan zijn werkelijk geleden schade. Hierna startte de ex-echtgenoot een juridische procedure. Zijn ex-echtgenote was geen partij in het geding.

3. Het Hof van Cassatie sluit zich in het geannoteerde arrest aan bij het standpunt van de verzekeraar. Volgens het Hof moet de verzekeraar enkel het aandeel in eigendom van de verzekeringnemer, dus de ex-echtgenoot, dekken. Het aandeel van de ex-echtgenote valt volgens het Hof van Cassatie niet onder de verzekeringsdekking. Dit wordt door het Hof van Cassatie verantwoord op grond van de overweging dat «de brandverzekering die een mede-eigenaar van een onverdeeld goed in eigen naam heeft gesloten, in de regel slechts zijn aandeel in de eigendom dekt en niet strekt ten voordele van de overige

mede-eigenaars, tenzij uit de verzekering blijkt dat de verzekeringnemer voor hun rekening heeft gehandeld». Het Hof leidt dit af uit art. 1165 BW en de artikelen 1, B, a) en 39, eerste lid van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (hierna verkort: «WLVO»). Deze laatste twee bepalingen zijn ongewijzigd overgenomen in respectievelijk art. 5, 17°, a) en art. 93, eerste lid van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen (BS 30 april 2014; hierna verkort: «Wet Verzekeringen»). Het Hof van Cassatie oordeelde in een eerder arrest in soortgelijke zin (Cass. 4 februari 2013, RW 2014-15, 740). Ook volgens het cassatiearrest van 4 februari 2013 zijn de mede-eigenaars die de verzekeringsovereenkomst niet onderschreven hebben slechts gedekt wanneer uit de verzekeringsovereenkomst blijkt dat de verzekeringnemer ook voor hun rekening heeft gehandeld. Het geannoteerde arrest is aldus een bevestiging van deze rechtspraak (G. Jocqué, «Actualia verzekeringsrecht» in T. Vanswevelt en B. Weyts (eds.), *Actuele ontwikkelingen in het aansprakelijkheidsrecht en verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, nr. 10).

Met deze rechtspraak sluit het Hof van Cassatie aan bij de rechtsleer die van oordeel is dat de onderschrijving van een verzekering in eigen naam enkel dekking verleent aan de onderschrijver voor zijn aandeel in mede-eigendom (V. Begerem en H. de Baets, *Traité des assurances terrestres*, Gent, Leliaert, 1880, p. 200, nr. 212; P. Laloux, *Traité des assurances terrestres en droit belge*, Brussel, Bruylant, 1944, p. 58, nr. 62), tenzij blijkt dat hij voor rekening van de andere mede-eigenaars heeft gehandeld (F. Monette, A. De Villé en R. André, *Traité des assurances terrestres*, I, Brussel, Bruylant, 1949, p. 219, nr. 155; D. De Maeseneire, «Het verzekeraar belang» in *Kluwer's verzekeringshandboek*, Mechelen, Kluwer, 2006, II.11.3-03). In dit verband kan ook worden gewezen op de rechtsfiguur van de verzekering voor rekening. Bij een verzekering voor rekening onderschrijft de verzekeringnemer definitief eigen verbintenissen om *andermans* verzekeraar belang te waarborgen (M. Fontaine, *Verzekeringsrecht*, Gent, Larcier, 2011, 185; P. Allary, «De verzekering voor rekening: de vlag dekt niet steeds dezelfde lading», *T.Verz.* 2001, 446).

4. Volgens het Hof van Cassatie werd er door de appelrechter niet vastgesteld dat de verzekeringnemer heeft gehandeld voor rekening van zijn ex-echtgenote, onverdeelde mede-eigenaar van het geteisterde gebouw. Aangezien deze vaststelling volgens het Hof ontbreekt, kan de ex-echtgenote dan ook niet de hoedanigheid van verzekerde in de zin van art. 1, B, a) WLVO hebben. Doordat ze geen verzekerde is, kan ze geen aanspraak maken op dekking van de brandverzekering.

5. De ex-echtgenoot zelf kan geen aanspraak maken op een vergoeding voor het herstel van de *gehele* brandschade, omdat hij dan een vergoeding zou verkrijgen die hoger is dan zijn werkelijk geleden schade. Krachtens het indemnitairst beginsel dat neergelegd is in (onder andere) art. 39, eerste lid WLVO is dit niet mogelijk; de verzeker-

de mag zich immers niet verrijken naar aanleiding van de verzekering (F. Monette, A. De Villé en R. André, *o.c.*, p. 217, nr. 152; P. Colle, *De nieuwe wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen. Algemene beginselen van het Belgische verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 156; M. Fontaine, *o.c.*, p. 137, nrs. 143-144; L. Schuermans en C. Van Schoubroeck, *Grondslagen van het Belgisch verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, p. 443, nr. 593; J.-L. Fagnart, «Les assurances terrestres, examen de jurisprudence: 1981-1990», *RCJB* 1991, 755-757). Het indemnitairst beginsel raakt de openbare orde (Gent 1 april 2004, *RGAR* 2006, nr. 14076; Luik 2 februari 2001, *RRD* 2001, 330; Luik 27 juni 2001, *T.Verz.* 2003, 379; P. Colle, *o.c.*, 156; L. Schuermans en C. Van Schoubroeck, *o.c.*, p. 309, nr. 411).

6. Bij de uitspraak van het Hof van Cassatie in het geannoteerde arrest kunnen een aantal kanttekeningen worden geplaatst. *Ten eerste* rijst het probleem van niet-verzekering van een mede-eigenaar die de brandverzekering niet onderschreven heeft niet indien de mede-eigenaar bij de verzekeringnemer inwoont. Art. 2 van het KB van 24 december 1992 betreffende de verzekering tegen brand en andere gevaren wat de eenvoudige risico's betreft (BS 31 december 1992; hierna verkort: «KB Brand») bepaalt immers dat de bij de verzekeringnemer inwonende personen ook als verzekerden moeten worden beschouwd. Het feit dat één of meer inwonende personen een recht van mede-eigendom hebben, doet niets af van dit principe (N. Schmitz, «À quelles conditions les copropriétaires indivis d'un bien assuré contre l'incendie bénéficient-ils de la qualité d'assuré», *JLMB* 2014, 858). Het dient wel te worden beklemtoond dat het toepassingsgebied van deze regel beperkt is tot de eenvoudige risico's. Onder eenvoudige risico's worden de risico's bedoeld bij art. 5 van het KB van 24 november 1992 tot uitvoering van de wet van 25 juni 1992 op de handelsverzekeringsovereenkomst verstaan (BS 31 december 1992).

Naast het geval van brandverzekeringen die niet onder het toepassingsgebied van het KB Brand vallen, blijft de uitspraak van het Hof van Cassatie (eventueel) ook problematisch voor mede-eigenaars die de brandverzekeringsovereenkomst niet onderschreven hebben en die niet inwonen bij de verzekeringnemer (N. Schmitz, *o.c.*, *JLMB* 2014, 860). Bovendien kan het principe dat het Hof van Cassatie in het geannoteerde arrest heeft geponeerd ook worden toegepast op andere verzekeringen dan brandverzekeringen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de *omnium*verzekering voor motorrijtuigen. Ook hier rijzen er dus problemen indien een bepaald goed in mede-eigendom aan verschillende eigenaars toebehoort en de verzekeringsovereenkomst maar door één van de mede-eigenaars wordt onderschreven. Door het ontbreken van een specifieke wettelijke bepaling ter zake riskeren mede-eigenaars die de verzekeringsovereenkomst niet onderschreven hebben niet gedekt te zijn.

7. *Ten tweede* kunnen wij ons aansluiten bij de vooropgestelde regel van het Hof van Cassatie, maar verdient het aanbeveling dat het Hof de afwijkingsmogelijkheid om de dekking toch toe te kennen aan personen van wie blijkt dat de verzekeringnemer (ook) voor rekening van hen heeft gehandeld, in de toekomst ruim invult. Het Hof van Cassatie hanteert terecht als uitgangspunt dat overeenkomsten enkel gevolgen teweegbrengen tussen de contracterende partijen. Er is geen reden waarom deze algemene verbintenisrechtelijke regel, die neergelegd is in art. 1165 BW, niet zou gelden inzake zaakverzekeringen (P. Laloux, *o.c.*, p. 161, nr. 180; J. Van Ryn en J. Heenen, *Principes de droit commercial*, IV, Brussel, Bruylant, 1965, p. 51, nr. 2460). Om onbillijke situaties te vermijden, dient de afwijkingsmogelijkheid voldoende ruim te worden ingevuld (zie ook: N. Schmitz, *o.c.*, *JLMB* 2014, 861; D. Gouzée, «Assurance incendie et indivision post-communautaire», *RGAR* 2013, nr. 15.021/3).

8. Het is vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie dat voor het ontstaan van de verbondenheid in het derdenbeding de leer van de subjectieve wil moet worden gevolgd (Cass. 23 maart 2006, *Arr.Cass.* 2006, 684; Cass. 9 september 1999, *Arr.Cass.* 1999, nr. 448; Cass. 30 juni 1995, *Arr.Cass.* 1995, nr. 345). Bijgevolg moet het *inzicht* van de partijen om voor een derde te bedingen blijken (L. Schuermans en C. Van Schoubroeck, *o.c.*, 320; N. Carette, *Derdenbeding*, Antwerpen, Intersentia, 2011, 362). *In casu* leidt dit ertoe dat het inzicht van de verzekeraar en de verzekeringnemer om voor de ex-echtgenote van de verzekeringnemer te bedingen, moet worden vastgesteld. Een objectieve benadering van de intentievoorwaarde wordt in het Belgische recht niet aanvaard (N. Carette, *o.c.*, 333; L. Schuermans en C. Van Schoubroeck, *o.c.*, 320; *contra*: V. Sagaert, «De objectivering van het verzekeraar belang. De contractsvrijheid in het verzekeringsrecht gerelativeerd» in C. Van Schoubroeck, W. Devroe, K. Geens en J. Stuyck (eds.), *Over grenzen. Liber amicorum Herman Cousy*, Antwerpen, Intersentia, 2011, 533-547). Dit zou ertoe leiden dat een derde uit het bestaan van objectieve, normatieve elementen rechten op de verzekeringsovereenkomst kan ontlenuen.

De Belgische rechtspraak hanteert een strikte invulling van de subjectieve wil (Cass. 27 september 1974, *Arr. Cass.* 1975, 125; Gent 15 januari 1991, *RW* 1991-92, 467; Rb. Gent 4 november 2009, *TGR-TWVR* 2010, 9; Rb. Nijvel 25 mei 2006, *Rev.not.b.* 2007, 205). In het zgn. landmetersarrest (Cass. 27 september 1974, *Arr.Cass.* 1975, 125) oordeelde het Hof van Cassatie dat een derdenbeding niet wordt vermoed en zonder twijfel uit de overeenkomst moet blijken. In wezen wordt de *afwezigheid* van een derdenbeding vermoed. De redenering is dat in beginsel, conform het relativiteitsbeginsel, overeenkomsten enkel gevolgen teweegbrengen tussen de contracterende partijen en dat een derde daaraan slechts een recht kan ontlenuen indien het bestaan van een derdenbeding wordt vastgesteld of indien een bijzondere wetsbepaling dat gevolg eraan verbindt (N. Carette, *o.c.*, 295; Gent 10 maart

2000, *TGR-TWVR* 2000, 117; Pol. Brussel 28 oktober 2005, *VAV* 2006, 647).

9. Het loutere feit dat de overeenkomst aan een derde een feitelijk voordeel kan verschaffen, is onvoldoende opdat aan de derde een vorderingsrecht op grond van een beding ten behoeve van een derde zou toekomen (H. De Page, *Traité élémentaire de droit civil belge*, II, Brussel, Bruylant, 1964, p. 650, nr. 654; E. Dirix, *Obligatoire verhoudingen tussen contractanten en derden*, Antwerpen, Kluwer, 1984, p. 91, nr. 126; P. Jadoul, «La stipulation pour autrui» in M. Fontaine en J. Ghestin (eds.), *Les effets du contrat à l'égard des tiers: comparaisons franco-belges*, Parijs, Librairie L.G.D.J., 414). De rechtspraak heeft al bevestigd dat het loutere belang van een derde niet volstaat (Kh. Bergen 15 februari 2001, *JLMB* 2001, 1169). Determinerend is of de partijen een recht voor de derde willen creëren.

10. Bij een uitdrukkelijke contractclausule is het duidelijk dat de partijen (ook) voor rekening van de derde hebben gehandeld. Indien er niets uitdrukkelijk bepaald is, zoals *in casu* het geval is, kan er echter ook sprake zijn van een derdenbeding. Gelet op het principe van consensualisme is immers ook een impliciet of stilzwijgend derdenbeding mogelijk (Gent 25 mei 2009, *TBBR* 2011, 243; Gent 13 februari 2006, *NJW* 2006, 615; Rb. Brussel 30 juni 1989, *TBBR* 1990, 365; P. Wéry, *Droit des obligations*, I, Brussel, Larcier, 2010, nr. 866; N. Carette, *o.c.*, 292; E. Dirix, *o.c.*, nr. 127; R. Feltkamp m.m.v. E. Wellekens in E. Dirix en A. Van Oevelen (eds.), *Comm. Bijz.Ov.* 2012, 10; J. Wouters, «De verzekering voor rekening in het verzekeringsrecht van vandaag en morgen», *T.Verz.* 1988, p. 422, nr. 18). *In casu* zijn er zo een aantal elementen die wijzen op de impliciete wil van de verzekeringnemer om ook voor rekening van zijn ex-echtgenote te handelen. Het voorwerp van de verzekeringsovereenkomst betrof immers het gehele onverdeelde goed en niet enkel het deel van het onverdeelde goed dat de ex-echtgenoot in mede-eigendom bezit. Bovendien kan, hoewel dit niet uitdrukkelijk blijkt uit het geannoteerde arrest, worden aangenomen dat de ex-echtgenoot een verzekeringspremie betaalde op basis van de waarde van het gehele onverdeelde verzekerde goed (D. Gouzée, *o.c.*, *RGAR* 2013, nr. 15.021/3). Uit deze elementen kan worden afgeleid dat de verzekeringnemer de impliciete wil had om ook het aandeel in mede-eigendom van de ex-echtgenote te dekken. Steun voor deze zienswijze vinden we bij een deel van de rechtspraak (Bergen 11 september 1996, *RGAR* 1999, nr. 13.056) en de rechtsleer (R. Carton de Tournai en P. van der Meersch, *Précis des assurances terrestres en droit belge*, I, Brussel, Bruylant, 1970, p. 21, nr. 98; J. Van Ryn en J. Heenen, *o.c.*, nr. 2458; J. Wouters, *o.c.*, p. 422, nr. 18) die specifiek inzake verzekeringen aannemen dat de wil van de verzekeringnemer kan volgen uit het voorwerp van de overeenkomst, uit het geheel van de bedingen of uit elke andere aanwijzing dat de verzekeringsovereenkomst werd gesloten voor rekening van een derde.

Naast de wil van de verzekeringnemer moet ook de (impliciete) wil van de verzekeraar vaststaan. De hedendaagse meerderheidsstrekking vereist immers de intentievoorwaarde voor beide partijen: de intentievoorwaarde moet zowel bij de bedinger als bij de belover aanwezig zijn (Gent 2 mei 2009, *TBBR* 2011, 243; Gent 13 februari 2006, *NJW* 2006, 615; Luik 5 januari 1996, *JLMB* 1996, 518; Rb. Nijvel 25 mei 2006, *Rev.not.b.* 2007, 205; N. Carette, *o.c.*, 291; P. Wéry, *o.c.*, nr. 866; P. Van Ommeslaghe, *Droit des obligations*, I, Brussel, Bruylant, 2010, nr. 444). Hierbij is het *in casu* van belang of de verzekeraar al dan niet op de hoogte was van de onverdeelde toestand van het verzekerde goed. Indien de verzekeraar van deze toestand op de hoogte was en niettemin de verzekeringsovereenkomst heeft gesloten, met als verzekerde waarde het gehele onverdeelde goed en zonder voorbehoud ter zake, heeft de verzekeraar mijns inziens de intentie van de verzekeringnemer aanvaard (zie ook: N. Carette, *o.c.*, 290). Het feit dat de verzekeringspremie (waarschijnlijk) werd berekend op basis van de waarde van het gehele onverdeelde goed, is een versterkend argument om tot de aanvaarding van de verzekeraar te besluiten (D. Gouzée, *o.c.*, *RGAR* 2013, nr. 15.021/3).

11. Uit de vermeldingen van het bestreden arrest heeft het Hof van Cassatie de intentie van de partijen om ook het aandeel in mede-eigendom van de ex-echtgenote te dekken, niet afgeleid. Het bestreden arrest motiveerde zijn beslissing tot toekenning van een volledige schadevergoeding niet op grond van een (mogelijk) derdenbeding en deed hierbij geen onderzoek naar de intentie van de partijen om een derdenbeding in de verzekeringsovereenkomst op te nemen. Doordat de subjectieve intentievoorwaarde een feitenkwesitie betreft die de bodemrechter op onaantastbare wijze beoordeelt (Cass. 10 mei 1969, *Arr.Cass.* 1969, 874; Cass. 2 februari 1968, *Arr.Cass.* 1968, 737; Cass. 21 november 1988, *Pas.* 1888, 316), kon het Hof van Cassatie deze intentie niet zelf vaststellen. Bij gebrek aan gegevens betreffende de intentie van de partijen in het bestreden arrest, vernietigde het Hof van Cassatie mijns inziens terecht het bestreden arrest.

Of het Hof van Cassatie anders zou hebben geoordeeld indien de appelrechter het inzicht om voor rekening van de ex-echtgenote te bedingen wel had vastgesteld op basis van het voorwerp van de verzekeringsovereenkomst en de betaalde premie, blijft een open vraag. Vanuit het oogpunt van consumentenbescherming verdient een dergelijke ruime invulling van de mogelijkheid om voor rekening van een derde te bedingen aanbeveling. Niettemin wordt, in afwachting van een nieuwe uitspraak van het Hof van Cassatie, aan mede-eigenaars van een onverdeeld goed die de brandverzekeringsovereenkomst niet onderschreven hebben én die niet inwonen bij de verzekeringnemer aangeraden om bijzonder waakzaam te zijn. Het zelf onderschrijven van de verzekeringsovereenkomst of de opname van een uitdrukkelijke contractclausule in de overeenkomst waarbij de dekking wordt toegekend aan

mede-eigenaars die de verzekeringsovereenkomst niet onderschreven hebben, lijken hier (voorlopig?) de enige twee wegen te zijn die zekerheid geven op dekking. Ook bij andere verzekeringen dan brandverzekeringen is in afwachting van een nieuwe (consumentvriendelijke) uitspraak van het Hof van Cassatie waakzaamheid geboden.

Glenn Heirman
Assistent Universiteit Antwerpen

Raad van State

9e Kamer – 26 mei 2015

Voorzitter-rapporteur: de h. Van Haegendoren

Staatsraden: de h. Seutin en mevr. Leus

Auditoraat: mevr. Speybrouck (eensluitend advies)

Advocaten: mr. Devers

Raad van State – Beroep tot nietigverklaring – a) Belang – Actueel belang – Beoordeling – Kansberekening vreemd aan de beoordeling – b) Impliciete weigeringsbeslissing – Belang – Beoordeling – Bewijslast – c) Schadevergoeding – Accessorium

a) Het staat niet aan de Raad van State om in te schatten wie van de potentiële kandidaten een grotere kans heeft bij de benoeming, en zo'n kansberekening is vreemd aan de beoordeling van het actueel belang.

b) Als de verzoeker niet enkel het benoemingsbesluit aanvecht, maar daarnaast ook de uit dat besluit blijken- de, impliciete weigering om verzoeker te benoemen, moet het belang van verzoeker ook vanuit dit oogpunt worden onderzocht. Het komt wel aan de verzoeker toe om aan te tonen dat hij zich in zo'n exceptioneel geval bevindt als is vereist om op ontvankelijke wijze naast de nietigverklaring van de uitdrukkelijke beslissing ook de nietigverklaring van de impliciete weigering na te streven.

c) Het verzoek tot schadevergoeding tot herstel, dat een accessorium vormt van het annulatieberoep, komt maar aan de orde indien in het arrest dat uitspraak doet over de gevorderde nietigverklaring een onwettigheid werd vastgesteld. Dat het verzoek ook reeds mag worden ingediend samen met het annulatieberoep of in de loop van de procedure, doet aan die vaststelling geen afbreuk. Tot een vaststelling van onwettigheid is de Raad in dit arrest, dat de procedure tot nietigverklaring afsluit, niet gekomen. Het verzoek tot schadevergoeding dient bijgevolg te worden afgewezen.

J.S. t/ Belgische Staat, minister van Binnenlandse Zaken

Arrest nr. 231.330

Volledige weergave: zie www.rw.be

